

Bakalářská práce

Student: Zuzana DĚNGEOVÁ

Obor: ČJ – ZSV

Název práce v českém jazyce:

Nová pojmenování motivovaná vlastními jmény domácích politiků

Název práce v anglickém jazyce:

The new nomenclatures motivated by the proper names of the native politicians

Oponent bakalářské práce: PhDr. Zdeňka Tichá

Posudek oponenta bakalářské práce:

Studentka Zuzana Děngeová si jako téma své bakalářské práce zvolila téma na první pohled velmi atraktivní – Nová pojmenování motivovaná vlastními jmény domácích politiků. Atraktivnost tématu je daná především tím, že jde o jazykový materiál, s nímž se setkáváme téměř denně všichni, jak odborníci-lingvisté, tak běžní uživatelé jazyka.

Druhý pohled ovšem odhaluje úskalí tohoto tématu, kterým je jednak získávání (excerpce) potřebného jazykového materiálu, jednak její odborné zpracování.

V úvodu bakalářské práce autorka zpřesňuje téma své práce a přibližuje způsoby získávání nových lexikálních jednotek.

Následuje Teoretická část (1), v níž se autorka věnuje vymezení pojmu/termínu neologismus, a to především na základě dostupné lingvistické literatury (1.1), a klasifikace neologizmů (1.2), v níž připomíná klasifikaci Hauserovu a také klasifikaci dle slovníku neologizmů Nová slova v češtině I.

Tzv. Praktická část (2) bakalářské práce je zaměřena na způsoby tvoření shromážděného neologického materiálu (derivace, kompozice), významu, produktivitě a expresivitě odvozených pojmenování (3), samostatná podkapitola je věnována novým substantivům vzniklým netypickým slovotvorným postupem (3.2). Další kapitoly jsou

zaměřené na vztahová adjektiva (3.3), nová adverbia (3. 4), výskyt prefixů (3.5), nová slovesná pojmenování (3.6).

V následující části bakalářské práce (4) jsou analýze podrobena kompozitní pojmenování, jichž je ve zkoumaném vzorku méně než pojmenování derivovaných.

V kapitole nazvané Shrnutí, slovtvorná hnízda (5) autorka uvádí nejčtenější slovtvorná hnízda od konkrétních jmen politiků.

V další části bakalářské práce se autorka zaměřila na lexikografické zpracování nové slovní zásoby (6), zejména na rozdíl mezi slovníkem výkladovým, a slovníkem nových slov (6.1) a výskyt depropriálních pojmenování v obou typech slovníků (6.2, 6.3). Zajímavá je část 6.4, v níž se autorka pokusila o srovnání shromážděného jazykového materiálu s materiálem ve slovnících.

Závěr bakalářské práce shrnuje téma, ale autorka v něm rovněž zmiňuje úskalí, s nimiž se ve své práci potýkala – patří k nim nelehký výklad významu jednotlivých pojmenování a rovněž obtížné určování motivačních vztahů.

Poznámky a připomínky:

- 1) V žádné části bakalářské práce není určeno časové vymezení shromažďovaného jazykového materiálu – o jaké časové období jde?
- 2) V bakalářské práci je důsledně užívána podoba *neologismus*, tedy „-ismus“. Co k tomu autorku vedlo?

Náměty k obhajobě:

- 1) V úvodu autorka říká: „Oblast politiky je zajímavá z důvodu jazykové kreativity a z důvodu velkého množství užívaných slovtvorných typů.“ (str. 6) Vznikají však tato nová pojmenování v „oblasti politiky“ a jak vlastně tuto oblast můžeme vymežit? Pro koho je

typická jazyková kreativita. A nakonec – do jaké míry si „tvůrci“ nových slov uvědomují způsoby, jimiž je tvoří (slovotvorné typy)?

2) Na str. 9 nalezneme konstatování: „Je jisté, že většina lexikálních jednotek, kterými se zabývám, je povahy okazionální, některé však mají tendenci se do slovní zásoby zařadit a najít v ní své místo.“ Jaký je dle autorky bakalářské práce rozdíl mezi pojmenováními neologickými a okazionálními? Jaké procento okazionálních pojmenování přechází do (běžné) slovní zásoby – dá-li se to zjistit? Ze shromážděného jazykového materiálu – je možné vysledovat, které konkrétní jednotky mají „šanci“ zůstat součástí (běžné) slovní zásoby?

3) Autorka sama konstatuje, že “konkrétní a přesné vymezení tohoto pojmu /neologismus, ZT/ se zatím neustálilo.“ (str. 7) Jak by tedy neologismus definovala sama?

4) V kapitole věnované substantivům, která vznikla netypickými slovotvornými postupy, autorka zmiňuje pojmenování *julínkové* a *cikrtné/cikrtovné*. Do jaké skupiny slov je můžeme zařadit? Čím konkrétně je potom jejich tvoření netypické?

5) Jména politiků Jiřího Čunka, Jiřího Paroubka a Davida Ratha jsou dle výsledků bakalářské práce těmi, která jsou nejčastějším motivujícím výrazem a jsou kolem nich vytvořena značně početná slovotvorná hnízda. Čím si tento fakt autorka bakalářské práce vysvětluje?

6) Autorka se v části 6.4 pokusila o srovnání shromážděného jazykového materiálu s materiálem ve slovnících (výkladových a neologických). Jaké jsou její závěry?

7) Využívala autorka při shromažďování lexikálního materiálu Český národní korpus? Pokud ano, jakým způsobem?

Návrh klasifikace: **velmi dobře.**

V Čelákovících dne 7. 5. 2009

.....

.....

podpis oponenta bakalářské práce